

קורס

חשיבת עתיד -

אסטרטגיה

לאתגרים חברתיים

של המחר

מבנה הקורס

תחילת הקורס: ינואר 2025

היקף: 30 שעות אקדמיות, 2 נ"ז

פורמט: היברידי. 3 מפגשים פרונטליים + 4 מפגשי זום

ימים ושעות: ימי שלישי אחר הצהריים (פירוט מטה)

תיאור הקורס

העולם משתנה בקצב מהיר, והאתגרים הגלובליים שניצבים בפנינו – עוני, אי-שוויון, שינויי אקלים ושמירה על משאבי הטבע – מחייבים חשיבה חדשה ופורצת דרך. אבל איך נוכל להיערך לעולם של 2030 ואפילו 2040? אילו מגמות ואיומים צפויים להתעורר? כיצד טכנולוגיות חדשות, כמו AI, יכולות להציע פתרונות אבל גם להחריף פערים חברתיים? איך זה רלוונטי לתחום העיסוק שלך והאם הארגון שלכם ערוך לשיבושים?

הקורס נועד להעניק כלים מעשיים לחשיבה קדימה ולבניית אסטרטגיות חדשניות. נלמד איך לנתח מגמות עולמיות, לפתח תרחישי עתיד ולהתמודד עם אי-ודאות – מרמת הפרט ועד הארגון והמדינה. בעזרת עקרונות ותפיסות מעולם ה-Foresight (חשיבת העתיד), נחקור מקרים מהשטח, נשלב תיאוריה עם פרקטיקה, ונעניק יכולות לביתוח, תכנון ויישום אסטרטגיות לאתגרים ארוכי טווח. זהו קורס הקורס הממחבר בין ידע עקרוני לבין אתגרים חברתיים מורכבים בשטח והצורך בחדשנות פורצת דרך כדי לייצר מענים עבורם, ומכין אתכם לפעול בעולם שבו הוודאות היחידה היא השינוי עצמו.

מטרות הקורס

- להתכונן לעולם משתנה ומורכב: הקורס מכין אתכם להתמודד עם מציאות משתנה ובלתי צפויה (V.U.C.A) באמצעות חשיבה גמישה ויכולת לעצב תרחישים עתידיים.
- לרכוש כלים פרקטיים לחשיבת עתיד: היכרות עם גישות מתקדמות, מתודולוגיות וכלי עבודה המאפשרים לזהות מגמות, לאתגר הנחות קיימות ולבנות תרחישים חלופיים.
- לפתח מיומנויות לניתוח מגמות ושינוי פרדיגמות: לזהות סימנים מוקדמים לשינויים ולבחון את השפעתם על הסביבה החברתית, הכלכלית והטכנולוגית.
- לשלב ידע מעשי ממקרי בוחן אמיתיים: ניתוח מקרי בוחן כמו טכנולוגיות משבשות, שינויי אקלים ושוק העבודה העתידי, תוך הבנת ההשלכות על אתגרי המחר.
- להתמודד עם אתגרים אתיים בעידן החדש: הקורס מפתח חשיבה ביקורתית בנוגע לשאלות אתיות שצצות עם הופעתן של טכנולוגיות חדשות.

ערך מוסף ייחודי

למידת עמיתים
רב-מגזרית וניתוח
ביקורתי

שילוב על בסיס
תיאורטי מעמיק
עם כלים פרקטיים

מגוון מקרי בוחן
ופרויקט גמר של
פיתוח תרחיש על
אתגר חברתי

חיבור ייחודי בין
עולמות של חקר
העתיד לחדשנות
חברתית

הקורס בהובלת

עו"ד ריטה גולשטיין-גלפרין

מנהלת שותפה בקיימא ויועצת חדשנות ציבורית חוקרת, מרצה ויועצת אסטרטגית. בנוסף להובלה משותפת של קיימא, היא מנהלת תכנית רפורמות בשירות הציבורי במסגרת המכון הישראלי לדמוקרטיה. בעברה הקימה את הנספחות הכלכלית של ישראל לארגון ה- OECD בפריז, ניהלה את תכנית ההכשרה הממלכתית - צוערים לשירות המדינה והיתה שותפה להקמה של מספר מיזמים חברתיים.

מרצות ומרצים אורחים

ד"ר ויקטור ישראל

ראש מנהלת המודיעין הלאומי, משרד המודיעין.
ד"ר ישראל מכהן מ-2017 כראש אגף המחקר במשרד המודיעין, שירת 25 שנה באגף המודיעין בצה"ל ופרש ב-2014. האגף אמון על ניתוח מגמות על ויצירת תרחישי ייחוס לתכנון לאומי וחוסן חברתי-כלכלי- בטחוני.

ד"ר אהרון האופטמן

חוקר בתחום החיזוי הטכנולוגי והחברתי.
ראש המרכז הישראלי בפרויקט המילניום. חוקר בכיר במרכז הבינתחומי לניתוח וחיזוי טכנולוגי באוניברסיטת ת"א.
מייסד כתב העת למדע בדיוני "פנטסיה 2000".

ענבל מרקבוביץ

חוקרת אסטרטגיה.
מועצת מחקר בטחוני של קנדה כלכלנית וחוקרת במגזר הציבורי. קריירה של כעשור במכון התקנים הקנדי, במסגרתו יזמה והקימה את מחלקת חשיבת עתיד ותכנון לפי תרחישים.

יערה צעירי

דוקטורנטית בטכניון.
עורכת הדוח "כושר נשיאה לאומי: עתיד צפוף - תחזיות גידול אוכלוסיית ישראל בשנים 2030-2050 והשלכותיהן על תחומי חיים מרכזיים" מבית צפוף.

פירוס המפגשים*

תאריך	פורמט	שעות	תכנים	חומרי קריאה	דוברים אורחים
7.1.25	פיזי	15:00–19:00	- מהו חקר עתידים ולמה הוא חשוב? - אתגרים חברתיים מורכבים, דרך פריזמת ה-SDGs - הכרות ותיאום ציפיות - מושגים ומודלים בחשיבת עתיד - כלי: גלגל העתיד	Giaoutzi, M., & Sapio, B. (Eds.). (2012). Recent developments in foresight methodologies. OECD. (2019). Strategic Foresight for Better Policies Building Effective Governance in the Face of Uncertain Futures. Will Weisman, Living in an Exponential World, SU (video) Marina Gorbis, The Future as a way of Life OECD, Using foresight methods to adapt development co-operation for the future	
14.1.25	זום	16:00–18:30	- כוחות מניעים - סימני שינוי - מקרה בוחן: Feel That - הרצאת אורח – למה עכשיו?	Flick, C., Zamani, E. D., Stahl, B. C., & Brem, A. (2020). The future of ICT for health and ageing: Unveiling ethical and social issues through horizon scanning foresight. Oxford, Facing the future: Scanning, synthesizing and sense-making Scott Smith, How to Future (2020), chapter 3	יערה צעירי, דמוגרפיה
21.1.25	זום	16:00–18:30	- ניתוח מגמות - שינוי פרדיגמה - הרצאת אורח – מגה מגמות	Adi Yoffe, NEXT: A Manual for Disruption (2020) – Chapter 3 OECD. (2020). Anticipatory Innovation Governance—Shaping the future through proactive policy making (44; Working Papers on Public Governance) WEF, Global Risks Report	ד"ר ויקטור ישראל, מגה-מגמות
28.1.25	פיזי	15:00–19:00	- סדנה מעשית: כלי AI לניתוח מגמות ופיתוח תרחשים - מקרה בוחן: סלוטר בוטס - גבולות האתיקה של בינה מלאכותית והערכת סיכונים - ארכטיפים של תרחשי עתיד	Könnölä, T., Scapolo, F., Desruelle, P., & Mu, R. (2011). Foresight tackling societal challenges: Impacts and implications on policy-making. Futures, 43(3), 252-264. ריטה גולשטיין-גלפרין, מודל ארבעת העתידים HBR, Living in the Futures Burt & Karath Nair. Rigidities of imagination in scenario planning: Strategic foresight through 'Unlearning'	

פירוט המפגשים*

תאריך	פורמט	שעות	תכנים	חומרי קריאה	דוברים אורחים
11.2.25	זום	16:00–18:30	• תרחישים לפי צירי אי-וודאות • מקרה בוחן: מטאוורס • הרצאת אורח – עתיד עולם העבודה	Berkhout, F., & Hertin, J. (2002). Foresight futures scenarios: developing and applying a participative strategic planning tool. Greener management international, (37), 37-52. Elise Boulding, A Journey into the Future: Imagining a Nonviolent World Anna Jobin, The global landscape of AI ethics guidelines.	
18.2.25	זום	16:00–18:30	• עתיד עולם השירותים החברתיים • כלי: היפוך המציאות • מקרה בוחן: קייירגברס • הרצאת אורח – שימושים הלכה למעשה	גולשטיין-גלפרין ר. וליבנה ש. (2024). חדשנות מוטת עתיד – השפעות על שירותים חברתיים בעולם משתנה Pasi, G., & Misuraca, G. (2020). Welfare 2.0: Future scenarios of social protection systems in the digital age. Policy Design and Practice, 3(2), 163-176 Wójtowicz T. & Konrad S. (2022) "Democracy or what? Political system on the planet Mars after its colonization."	ענבל מרקוביץ, משרד הבטחון בקנדה
4.3.25	פיזי	15:00–19:00	• מפגש מסכם: הצגת פרוייקטי סיום • משחקים את העתיד – אופטימיות בתרחישים	Cifuentes A. (2024). The Ministry of Possibilities: Pioneering the Future of Work in the UAE. Medium	הצגת פרוייקטים סיום

← לדף הקורס באתר